

Revoluce v Evropě 19. století

1. Risorgimento v Itálii

- hnutí za svobodu a národní jednotu Itálie v letech 1815 – 1870 s cílem politicky sjednotit italský národ na Apeninském poloostrově v jeden stát a tím překonat roztržičnost a územní nejednotnost.
- Vzpourey organizované od počátku především tajnými společnostmi (nejvýznamnější bylo hnutí tzv. karbonářů - „uhlířů“) neměly úspěch.
- Giuseppe Garibaldi – revolucionář, vůdce vlastenců v partyzánské válce proti rakouské a francouzské armádě na území Itálie. Dobil Sicílii i Neapol a napomohl vytvořit zárodek sjednoceného Italského království.
- Italové museli během národně-osvobozenického hnutí bojovat ve dvou válkách za nezávislost - na severu proti rakouským okupantům a na jihu usilovat o odstranění absolutismu a zpátečnictví původních monarchií.
- V roce 1870 byl dobyt Řím, který se stal novým italským hlavním městem, čímž byla završena snaha o sjednocení Apeninského poloostrova = risorgimento.
- Prvním králem sjednocené Itálie (Italského království) se stal sardinský král Viktor Emanuel II., jehož Sardinské království stálo v čele bojů za nezávislost Itálie během druhé války za nezávislost.

2. Hnutí děkabristů v Rusku - v prosinci 1825 (rusky děkabr)

- děkabristé byli důstojníci petrohradských pluků usilující o změnu režimu v Rusku - z despotismu na konstituční monarchii.
- Pokus o převrat se nezdařil, ale výrazně ovlivnili ruské romantické spisovatele - Lermontova, Puškina...)

3. Revoluční hnutí ve Francii

- Červencová revoluce ve Francii 1830 – vzpoura proti snahám Bourbonů o návrat absolutismu. Byla vyhlášena konstituční monarchie. Socialisté a radikálové však zůstali nespokojeni.
- Revoluce 1848 - poslední francouzský král Ludvík Filip donucen abdikovat a opustit Francii. Liberálové vyhlásili druhou francouzskou republiku, jejím prezidentem byl zvolen Ludvík Napoleon vnuk císaře Napoleona I.
- Ten se později v roce 1852 nechal zvolit císařem jako Napoleon III. - druhé francouzské císařství. Důležitým počínem za vlády Napoleona III. byla přestavba Paříže, či vybudování Suezského průplavu.
- Napoleon III. rozpoutal roku 1870 francouzsko-pruskou válku, která skončila pro Francii drtivou porážkou. Císař byl sesazen a byla vyhlášena třetí francouzská republika.
- Tvrdé podmínky míru vyvolaly mezi Pařížany odpor, který vyvrcholil v povstání. Revoluční vláda – Pařížská komuna – chtěla zavést sociálně spravedlivý stát. Po 2 měsících však byla komuna rozeznána. Byl zaveden teror proti komunardům, jehož výsledkem bylo 30 000 mrtvých a tisíce lidí odsouzených na galeje. Poslední část komunardů byla popravena u zdi hřbitova Père Lachaise = zeď komunardů.

4. Sjednocení Německa

- 20. léta – potlačování národních hnutí Svatou aliancí, nepokoje na německých univerzitách, stávkový dělníků, objevují se požadavky svobody a rovnosti. Nepokoje však byly násilně potlačeny.
- Revoluce 1848 – propuká téměř v celém Německu, snaha o národní sjednocení. Nabízí se 2 řešení - velkoněmecké a maloněmecké (něm. státy bez Rakouska). Prosazuje se maloněmecké řešení.
- Prusko-rakouská válka 1866 - poražené Rakousko se muselo vzdát zasahování do německých záležitostí. (1866 se odehrála bitva u Sadové u Hradce Králové, zvítězilo Prusko)
- Prusko po válce s Rakouskem z roku 1866 zakládá Severoněmecký spolek, předsedal mu pruský král.
- Prusku brání v dokončení sjednocení Německa vliv Francie. Kancléř Bismarck využil proti Francii lsti a přiměl Napoleona III. k vyhlášení války.
- Prusko-francouzská válka - Francie je poražena a ztrácí Alsasko a Lotrinsko a je nucena vyplatit obrovské válečné reparační.
- Vyhlášení Německého císařství – v lednu 1871 v Zrcadlovém sále ve francouzském Versailles, císařem se stává pruský král Vilémem I.
- Největší moc měl v Německém císařství říšský kancléř, kterým byl jmenován Otto von Bismarck = železný kancléř.